

Lunds Universitet
Språk- och litteraturcentrum

Svenska, språklig inriktning

Kandidatuppsats, ht 2008

**Hur lagens öga, öra och hand skriver
– en språklig analys av texten under rubriken
”omständigheterna” i elva brottsanmälningar**

Sofia Wiking

Handledare: Gunlög Josefsson

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1 Syfte och frågeställning.....	3
1.2 Material och urval.....	4
1.3 Disposition.....	4
2. Faktabakgrund om text och skribent.....	5
2.1 Definition av en brottsanmälan – syfte och användare.....	5
2.2 Polisutbildningen.....	5
2.2.1 Polisutbildningen och svenskundervisning.....	6
2.3 Polisens skrivsituation, skrivprocess och skrivmiljö.....	7
3. Teori.....	8
3.1 Bruksexanalys och textvård.....	8
3.2 ”Polissvenska”.....	9
3.3 Skrivråd för polisens brottsanmälningar.....	9
4. Metod.....	11
4.1 Leijonhielms språkliga analysverktyg.....	11
4.2 Lexikogrammatiska dimensioner.....	12
4.3 Läsbarhetsindex (LIX).....	13
4.4 Textbindningen.....	14
4.5 Kompositionen.....	15
5. Analys.....	17
5.1 Lexikogrammatisk analys samt texternas LIX -värde.....	17
5.2 Analys av de kanslispråkliga dragen enligt Leijonhielms modell.....	19
5.3 Analys av normbrott enligt Leijonhielms modell.....	20
5.4 Analys av textbindningen.....	21
5.5 Analys av dispositionen.....	24
5.6 Sammanställning av resultat.....	24
5.7 Jämförelse med Leijonhielms resultat.....	26
5.8 Jämförelse med skrivråden från Ehrenberg-Sundin m.fl.....	26
6. Diskussion.....	28
7. Förslag till uppföljning.....	29
8. Sammanfattning.....	30
Litteraturförteckning.....	31
BILAGOR.....	33

1. Inledning

Min uppsats är inspirerad av ett samtal som jag hade med en vän som jobbar som polis. Vi kan kalla honom Benjamin. Benjamin berättade om hur mycket han skriver under ett arbetspass och detta var något som jag inte hade tänkt på innan, att en stor del av det polisiära arbetet även är skriftligt och inte enbart praktiskt. Benjamin berättade att en del är mycket under en arbetsdag som baseras på skriftlig kommunikation, till exempel olika former av dokumentering såsom rapporter och brottsanmälningar. Skriva gör man inom nästan alla yrken, det mer intresseväckande är hur, varför och vad denna skriftanvändning innebär. De texter som poliser producerar har stor betydelse för rättsväsendet och utgör ofta en grund för ett eventuellt åtal. Det är alltså viktigt att texterna är läsbara ur ett rättsäkerhetsperspektiv.

Efter mitt samtal med Benjamin blev jag nyfiken på hur väl poliser behärskar det svenska skriftspråket och ansåg att det fanns en anledning att uppmärksamma de typer av texter som poliser skriver. Jag bestämde mig för att fokusera på brottsanmälningar och på texten under rubriken ”omständigheter”. Detta för att det är det parti där poliserna med sina egna ord formulerar omständigheterna till ett påstått brott.

1.1 Syfte och frågeställning

Jag vill i denna uppsats undersöka och visa hur språket ser ut i brottsanmälningar. Jag vill även att min uppsats på sikt ska gynna polisverksamheten och, om det finns ett behov, bidra till förbättringar inom den.

Min frågeställning är: Hur ser språket ut i brottsanmälningar?

För att besvara min frågeställning utgår jag ifrån tre delfrågor:

- Vilket resultat ger en lexikogrammatisk analys av texten under rubriken ”omständigheter” i elva brottsanmälningar?
- Vilket läsbarhetsindex (LIX) har texten under rubriken ”omständigheterna” i elva brottsanmälningar?
- Vilket resultat ger en analys av kanslispråkiga drag och normbrott av texten under rubriken ”omständigheterna” i elva brottsanmälningar?

1.2 Material och urval

Mitt material består av elva brottsanmälningar där texten under rubriken ”omständigheter” har analyserats. Jag har hämtat mitt material på Malmö Tingsrätt, Kalendegatan 1.

Brottsanmälningarna är slumpvist utvalda av personalen på Malmö Tingsrätt. Representerade brottstyper i mitt material är bland annat olovligt förfogande, stöld och olaga hot.

Att antalet är elva beror på att det var det antal som jag fick av Malmö Tingsrätt. Det är alltså ingen tanke bakom detta.

Mitt material innehåller information som kan vara integritetskänsligt. Jag har därför läst igenom Vetenskapsrådets information om hantering av integritetskänsligt forskningsmaterial (Hermerén, 2007).

1.3 Disposition

I kapitel två kommer jag att presentera en faktabakgrund till mitt studieområde och i kapitel tre presenteras teoretiska utgångspunkter samt tidigare forskning relaterat till mitt uppsatsämne. Kapitel fyra innehåller uppsatsens metoder och analysvariabler och själva analysen av de elva anmälningarna presenteras i kapitel fem. En diskussion finns i kapitel sex och uppsatsen avslutas med förslag till uppföljning i kapitel sju och en sammanfattning i kapitel åtta.

2. Faktabakgrund om text och skribent

I detta kapitel presenteras den typen av text som utgör materialet i min uppsats, brottsanmälan. Sedan följer en kort information om skribenterna till en brottsanmälan, polisen. Denna information är inriktad på deras svenskutbildning, skrivsituation, skrivprocess och skrivmiljö.

2.1 Definition av en brottsanmälan – syfte och användare

En brottsanmälan är ett skriftligt dokument som ofta är ingångshandlingen i en rättslig process. Anmälningar tas emot och skrivs av poliser. En anmälan tas upp antingen via telefon (då skrivs den direkt in i polisens datorsystem RAR, Rationell Anmälans Rutin) eller på till exempel brottsplatsen (då skrivs anmälan ner i ett block och förs sedan in datorsystemet). Texten i en anmälan kontrolleras av ett inre befäl. De har alltså det övergripande ansvaret för anmälans utformning. Texten överförs sedan till ett annat datorsystem där den får det utseende som visas i bilagorna på s. 33 och framåt.

När en anmälan är skriven registreras den och därefter avgörs det om händelsen i anmälan ska utredas eller inte. Om händelsen ska utredas så inleds en förundersökning som skickas till en åklagarmyndighet. Om åklagarmyndigheten anser att åtal ska väckas skickas förundersökningen till tingsrätten. Brottsanmälningar har alltså stor betydelse för rättsväsendet i stort och är oftast ingången till en rättsprocess (Leijonhielm, 1990:5- 8).

Syftet och funktionen med en brottsanmälan är att den ska förmedla väsentlig fakta om ett påstått brott för ett eventuellt beslut om en utredning (Leijonhielm, 1990:61).

Brottsanmälningarna används och läses av till exempel utredare, försäkringsbolag, sociala myndigheter, misstänkta, åklagare, målsägande, Brottsförebyggande rådet, journalister och intresserad allmänhet (Leijonhielm, 1990:27, Ehrenberg-Sundin m.fl., 1992:7).

Mottagargruppen är alltså ganska heterogen.

2.2 Polisutbildningen

Polisprogrammet finns på Umeå universitet, på Växjö universitet och på polishögskolan i Solna (Polisprogrammet). För att vara behörig till att söka in till polisutbildningen måste de sökande bland annat ha betyg i Svenska B och Historia A, ett svenskt medborgarskap och god syn och hörsel. Antagningsprocessen till polisutbildningen består av intervjuer, språkprov i

svenska och olika fysiska tester (Ansökan och krav). Språkprovet i svenska innehåller två delar varav en del fokuserar på analysförmåga och en del fokuserar på språklig behandling (Stor och stark?).

Ett nytt svenskprov utformades i april 2008 efter att det gamla hade blivit kritiserat just för att vara för gammalt. Det nya svenskprovet innehåller mer läsförståelse och ett stavningstest, något som saknades i det gamla provet. Ingvar Widell, polischef i Kristianstad, intervjuades av Sveriges Radio eftersom det var i Kristianstad som det nya svenskprovet introducerades för första gången. Widell ansåg att ett nytt svenskprov var motiverat. Widell ansåg vidare att det var viktigt för polisen att kunna ”skriva riktigt” och att ”rättstavning” är en viktig bit i denna strävan (Förnyat polisprov efter kritik, 2008).

2.2.1 Polisutbildningen och svenskundervisning

På polisutbildningens hemsida står det att ”Anledningen till att vi lägger tonvikt vid svenskkunskaperna är att en stor del av polisycket går ut på att kommunicera – verbalt och skriftligt. Mycket av det du skriver ska dessutom hålla vid en rättslig prövning, därför är korrekt språkhantering viktig” (Stor och stark?). Polisutbildningen delar Widells åsikter om vikten av polisens förmåga att uttrycka sig skriftligen. Representanter från det yrkesförberedande området och representanter från det yrkespraktiserande området har alltså samma åsikter angående polisens skriftliga kompetens. Hur ser då detta ut i praktiken? Alla polisutbildningarna har som ett utbildningsspecifikt mål att studenterna ska: ”[...] förvärva färdighet i att uttrycka sig väl i både tal och skrift” (Utbildningsplan. Polisutbildningen i Umeå. Polisprogrammet 80 poäng, 2007, Utbildningsplan för polisprogrammet 80 poäng, 2002, Studiehandbok, 2008). Men ingen av polisutbildningarna har svenskundervisning som ett eget ämne i sina kursplaner. Studierektorerna på polisutbildningen i Umeå och Växjö, Elisabeth Åström och Thomas Norbe, anser båda att de sökandes förkunskaper i svenska språket (betyg i Svenska B och svenskprovet under rekryteringstiden) utgör en god grundkompetens. Om studenternas grundkompetens inte är tillräcklig anser Åström och Norbe att universitetens språkverkstad är ett bra stöd (Åström, 2008, Norbe, 2008). Per Esbjörnsson, IT-lärare för polisstudenterna i Växjö, berättar att den mesta dokumentationen i det dagliga polisarbetet numera sker inom datorprogrammen RAR och DurTvå (Datoriserad Utredningsrutin med tvångsmedelshantering). Båda dessa datorprogram har rättstavningsprogram som granskar polisens texter (Esbjörnsson, 2008). Den uttalade svenskundervisningen som finns på polisprogrammet är alltså genom frivilliga språkverkstäder och datoriserade rättstavningsprogram.

2.3 Polisens skrivsituation, skrivprocess och skrivmiljö

En text skapas alltid i en viss kontext, för ett visst syfte och i en viss tradition. Hur, när och var en text skrivs kan vara intressant i en textanalys. Textuella fel kan ibland härledas till, och förstås, av information om den kontext som texten skapades i.

Birgitta Leijonhielm har undersökt polisens skrivsituation, anmälningarnas utformning och användarnas klagomål på dessa. Leijonhielm gjorde intervjuer med poliser och användare, samt språkliga analyser av 100 anmälningar. Leijonhielms undersökning av polisens skrivsituation visade att poliserna själva ansåg att de hade dåliga möjligheter att få hjälp i sin skrivsituation. Yttre störningar, dålig motivation, skrivandets låga status och brister i polisutbildningen fördes fram som orsaker när Leijonhielm intervjuade poliserna (Leijonhielm, 1990:5). Besvärligast var det att skriva en anmälan när arbetsplasten var folktät, arbetsuppgifterna var många, när poliserna var trötta och när anmälan inte skulle leda till vidare insatser (Leijonhielm, 1990:22-24). Ett av Leijonhielms resultat var att polisens skrivsituation är svår (Leijonhielm, 1990:5). En skribent kan vanligtvis planera, granska och redigera sin text men detta är ovanligt för poliserna. Anledningen till detta är tidsbrist och att de inte har den rätta kunskapen och de rätta verktygen (Leijonhielm, 1990:19- 20).

Linda Jönsson har i sin avhandling ”Polisförhöret som kommunikationssituation” bland annat studerat hur stor del av den skriftliga berättelsen som präglas av förhørsledaren (Jönsson, 1988:5). Jönsson uppmärksammade att ett led i polisens skrivprocess är att omvandla en muntlig berättelse till en skriftlig. Jönsson menade att vissa förändringar kan förväntas när ett muntligt samtal blir till ett skriftligt. Till exempel försvinner dialogens interaktiva struktur, framställningen blir mer objektiv och det krävs kanske att polisen måste omstrukturera ett samtal för att få det begripligt i skrift (Jönsson, 1988:78- 79). Detta kan försvåra polisens skrivprocess.

3. Teori

I detta kapitel presenteras de teorier och den tidigare forskning som min uppsats utgår ifrån. Det första stycket, 3.1, innehåller teorier om textanalys. Stycke 3.2 berör tidigare analyser av brottsanmälningar. Stycke 3.3 består av skrivråd för polisens brottsanmälningar baserade på de tidigare gjorda analyserna som presenterats i 3.2.

3.1 Bruksextextanalys och textvård

Hellspång & Ledin använder i sin bok *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys* brukstexter som ett samlingsbegrepp för texter som man har en praktisk användning av. Brukstexter är även tätt sammankopplade med en viss verksamhet (Hellspång & Ledin, 1997:7). Brottsanmälningar är brukstexter. Verksamheten knuten till dessa är att läsaren ska få reda på väsentlig fakta om ett påstått brott.

Enligt Hellspång & Ledin kan texter analyseras utifrån dessa dimensioner:

- Textuell struktur - textens form
- Ideationell struktur - textens tankar och innehåll
- Interpersonell struktur - textens relation till läsaren

Inom den textuella strukturen finns det olika nivåer; lexikogrammatiken (se 4.2), textbindningen (se 4.4) och kompositionen (se 4.5) (Hellspång & Ledin, 1997:44- 45).

I boken ”Textvård. Att läsa, skriva och bedöma texter” använder Olle Josephson begreppet ”textvård” som handlar om en helhetsinriktad form av språkvård. Josephson jämför i boken begreppen ”språkriktighet” och ”språknormer” med ”textvård” och ”textnormer”. Josephson menar att en text kan vara välskriven och följa språknormerna, men bryta mot textnormer och kan ha brister i sin textriktighet. En text kan alltså till exempel vara rättstavad, men felstrukturerad och utan sammanhang. Enligt Josephson är det relativt lätt att bemästra språkriktigheten och följa språknormerna med hjälp av till exempel ordböcker och stavningskontroll. Men det är betydligt svårare att bemästra textriktigheten och följa textnormerna (Josephson, 2006:5-6).

3.2 ”Polissvenska”

Leijonhielms språkliga analyser visade att brottsanmälningarna främst innehöll mycket kanslispråk. De var även bristfälliga i textbindningen och präglade av normbrott. Användarna (i detta fall åklagare, utredare, rotelchefer och registratorer) upplevde anmälningarna överlag som virriga, att skildringen inte hängde ihop, att nödvändiga uppgifter fattades och att det väsentliga ibland inte framgick (Leijonhielm, 1990:5- 6, 23- 24). Enligt Leijonhielm karakteriserades ”polissvenskan” av kanslispråkighet, normbrott och svårförståliga tolkningar av händelseförlopp.

Leijonhielm delade in anmälningarna i två grupper och jämförde språkfelen i de mest kanslispråkliga texterna och de minst kanslispråkliga. Resultatet visade att normbrott och dispositionsfel var betydande fler i de kanslispråkliga texterna (Leijonhielm, 1989:14-15, Leijonhielm, 1990:76).

Leijonhielm ansåg att polisens anmälningar skulle förbättras om de bland annat fick bättre stöd av sina chefer, skriftliga hjälpmedel och målinriktad svenskundervisning under utbildningen. Ett av Leijonhielms syfte med undersökningen var att i slutändan åstadkomma en förbättring av polisernas brottsanmälningar (Leijonhielm, 1990:5-7).

3.3 Skrivråd för polisens brottsanmälningar

Leijonhielm drev sitt syfte ovan vidare och var med och utformade ”Konsten att skriva bra brottsanmälningar. Skrivråd för polisen” tillsammans med Barbro Ehrenberg-Sundin och Åsa Wedin. I inledningen till skriften står det ”Du skriver för att du är lagens öga, öra och hand. Det du sett, hört och skrivit ska sedan andra grunda sina bedömningar på, t.ex. om saken ska utredas vidare eller leda till någon annan åtgärd. Det är därför viktigt att du skriver anmälningarna så att de blir användbara och fungerar i ett senare led” (Ehrenberg-Sundin m.fl., 1992:7). Syftet med skriften var alltså att hjälpa polisen att göra brottsanmälningar så överskådliga och tydliga som möjligt.

Författarna understryker vikten av att planera sin text och att använda olika sambandsord för att göra en text mer lättläst. Författarna uppmanar skribenterna att undvika användandet av demonstrativa pronomen, besvärliga hänvisningar såsom *ovan nämnd* och nakna substantiv såsom *kvinna* istället för *en kvinna*. Personbeteckningarna i brottsanmälningarna ska vara konsekventa och skribenterna råds till att använda namnen på de inblandade.

Ehrenberg-Sundin m.fl. uppmuntrar poliserna till att referera till sig själva i texten. Således ska de hellre stå *jag* och *vi* istället för olika polisiära förkortningar och opersonliga konstruktioner. Andra förkortningar som bör undvikas är interna förkortningar såsom *gm* (gärningsman). Förutom att undvika vissa förkortningar, demonstrativa pronomen, nakna substantiv och besvärliga hänvisningar bör poliserna undvika stela ord och former, onödiga jargong-och fackord samt värderande ord (Ehrenberg-Sundin m.fl., 1992:14- 25).

4. Metod

Jag har framförallt använt mig av en kvalitativ metod då jag har gjort textanalyser och närläst elva anmälningar efter olika analysvariabler. Denna metod har kombinerats med en mer kvantitativ då jag jämfört anmälningarna med varandra för att undersöka om det förekommer mönster.

I detta kapitel kommer jag att presentera de verktyg som jag har använt i mina textanalyser. Uppsatsens fokus är inte på texternas innehåll eller deras relation till läsaren, utan mer på deras form. Därför har jag begränsat och valt mina metoder utifrån detta. Jag anser att den textuella strukturen kan visa hur texterna applicerar begreppet ”textvård” i praktik eftersom både språknormer och textnormer analyseras i den textuella strukturen.

I min textanalys använder jag mig av olika variabler för att försöka ge en så heltäckande bild som möjligt. Både språket och stilen analyseras. Anmälningarna kommer i kapitel 5 analyseras efter:

- Leijonhielms språkliga analysverktyg för de kanslispråkliga dragen (se 4.1)
- Leijonhielms språkliga analysverktyg för normbrott (se 4.1)
- De lexikogrammatiska dimensionerna och LIX (se 4.2 och 4.3)
- Textbindningen (se 4.4).
- Kompositionen (se 4.5)

4.1 Leijonhielms språkliga analysverktyg

När Leijonhielm analyserade anmälningarna undersökte hon olika kanslispråkliga drag.

De kanslispråkliga dragen som undersöktes var:

- Demonstrativa pronomen istället för personliga – t.ex. *De såg mannen. Denne* istället för *Han*.
- ”Juridiska pronomen” – t.ex. *ovanstående, ovannämnd, enligt ovan*.
- Juridiska, polisiära och ålderdomliga ord och uttryck – t.ex. *fader, tillgripa, förverka*.
- Fast sammansatta verbformer – t.ex. *medtaga* istället för *ta med*, *omtala* istället för *tala om*.
- S- passiv – morfologiska passiveringar såsom *uppgifter erhöles* istället för *vi fick uppgifter*.
- Nominalisering och substantiveringar – t.ex. *Vid kontroll framgick* istället för *När vi kontrollerade*.

- Nakna substantiv (utan bestämningsord) - t.ex. *I rapport* istället för *I den här rapporten* (Leijonhielm, 1990:62- 64).

Leijonhielms resultat visade att passiva verb var det tydligaste kanslispråkiga draget i anmälningarna (Leijonhielm, 1990:64).

Förekomsten av normbrott undersöktes även i de tio första meningarna. De normbrott som var mest förekommande var:

- Satsradning
- Ordvalsfel
- Inkonsekvent tempus (oftast från preteritum till presens)
- Stavfel (Leijonhielm, 1990:67-69)

4.2 Lexikogrammatiska dimensioner

Hellspong & Ledin har gjort en sammanställning över de olika lexikogrammatiska dimensionerna (se figur 1 och 2 nedan). Frekvensen och formen av olika ord, ordklasser, fraser och satser i en text kan bidra till att karaktärisera texten som till exempel mer specifik än allmän, mer abstrakt än konkret och mer verbal än nominal.

Nominal	Många substantiv	Långa nominalfraser	Många prepositionsfrasattribut	Få bisatser, långa meningar	Informationstät, konstaterande, mer skriftspråklig
Verbal	Många verb	Få långa nominalfraser	Många prepositions – frasadverbial	Många bisatser, långa meningar	Informationsgles, resonerande, mer talspråklig

Figur 1. Språkliga tendenser i textens form och dess definitioner (efter Hellspong & Ledin, 1997:78- 80)

En text kan till formen tendera till att vara mer nominal eller mer verbal. Den nominala texten är ofta mer informationstät och konstaterande med många substantiv, prepositionsfrasattribut och långa nominalfraser. I den nominala texten är meningarna både hypotaktiska (med underordnade satser) och parataktiska (texten byggs upp av sammankopplade huvudsatser). Genom att räkna ut hur många ord per mening en text har kan man få en uppfattning om användandet av bisatser. Lars Melin och Sven Lange har i sin bok ”Att analysera text. Stilanalyser med exempel” gjort en tabell där dags- och veckopress har fjorton ord per grafisk mening, skönlitteratur femton och saklitteratur arton (Melin & Lange, 2000:166). En text som

är mer nominal till sin form kan upplevas som mer skriftspråklig (Hellspång & Ledin, 1997:200). Den verbala texten är oftast mer informationsglad och resonerande, med många verb och prepositionsfrasadverbial och få långa nominalfraser. I den verbala texten är det mer vanligt med enbart hypotaktisk uppbyggnad (Hellspång & Ledin, 1997:73–75). En text som är mer verbal till sin form kan upplevas som mer talspråklig (Hellspång & Ledin, 1997:200).

En text kan till sitt innehåll tendera att till exempel vara mer specifik än allmän och mer abstrakt än konkret (se tabell 2 nedan).

Specifik	Sammansatta substantiv	Överlånga ord	Statiska verb	Vänstertung	Räkneord
Allmän	Enkla substantiv	Korta ord	Dynamiska verb	Högertung	Inga räkneord
Abstrakt	Abstrakta substantiv		Få tids - och rumsadverbial	Många passiva verb	Jag/du - pronomen saknas
Konkret	Konkreta substantiv		Många tids – och rumsadverbial	Många dynamiska verb, få passiva	Jag/du - pronomen

Figur 2. Språkliga tendenser i textens innehåll och dess definitioner (efter Hellspång & Ledin, 1997:79- 80)

En specifik text har fler sammansatta substantiv, överlånga ord (mer än fjorton bokstäver), statiska verb och räkneord än en allmän text. Förekomsten av vänstertunga meningar är även fler i den specifika texten. Vänstertunga meningar kan göra en text mer svårläst, eftersom det är mycket information att ta in före det finita verbet. Vänstertunga meningar upplevs oftast även som mer byråkratiska (Hellspång & Ledin, 1997: 75-77). Byråkratiska texter tenderar till att oftast vara nominala till sin form och specifika och abstrakta till sitt innehåll (Hellspång & Ledin, 1997: 80). En abstrakt text har fler abstrakta substantiv och passiva verb än en konkret text. I en abstrakt text förekommer det även mindre tids- och rumsadverbial och personliga pronomen i första och andra person än i den konkreta texten.

4.3 Läsbarhetsindex (LIX)

LIX utvecklades under 1960-talet av pedagogikforskaren Carl-Hugo Björnsson och är ett index som kan användas för att mäta hur lätt eller svår en text är att läsa för den tänkta läsaren. LIX baseras på genomsnittet ord per grafisk mening och andelen långa ord (fler än sex bokstäver). Först räknas mängden ord i en text och sedan undersöks hur många av dessa

ord som är långa. Detta räknas sedan om till procentenheter. Sedan räknas antalet meningar i texten och antalet ord delas med antalet grafiska meningar. Resultatet av detta adderas med procenttalet långa ord och detta utgör en texts LIX-värde (LIX-räknare).

I tabellen nedan syns olika textgenrer och deras LIX-värde.

LIX	Texter
0– 25	Barnböcker – mycket lätta
25 – 30	Enkla texter – lätta
30 – 40	Normaltext/skönlitteratur - medelsvåra
40 – 50	Saklitteratur – svåra
50 – 60	Facktexter – mycket svåra
över 60	Svåra facktexter/forskning/avhandlingar

Figur 3. LIX- värdet på olika texter (efter LIX-räknare)

LIX-värdet är alltså *ett* verktyg som kan användas för att undersöka en texts svårighetsgrad. Men att enbart använda detta index kan vara vilseledande, eftersom LIX inte visar på hur meningar är utformade och uppbyggda. LIX tar inte heller hänsyn till ordens betydelse, ibland kan korta ord vara svårare att förstå än långa.

4.4 Textbindningen

Catharina Nyström poängterar i sin bok ”Hur hänger det ihop? En bok om textbindning” att ett gemensamt innehåll och olika sambandsmarkörer är väsentligt för förståelsen av en text (Nyström, 2001:9-11).

Vanligtvis delas textbindning in i tre typer:

- 1) Referensbindning. Referenter som är bundna till varandra kallas för en ledfamilj och varje del av ledfamiljen kallas för ett sambandsled (Hellspong & Ledin, 1997:81-82). Sambandsleden kan sedan bindas ihop genom olika bindningstyper.

Nedan följer de typer som jag använder i min analys.

- A. Identitetsbindning, som består av underrubrikerna:

- Identitet: samma form och referent
 - Delidentitet: delvis identiska referenter
 - Prominalisering – antecedent: vid prominalisering ersätts substantivet (antecedenten) med ett personligt pronomen
 - Ellips – återställning: ellips innebär att ett led stryks för att det kan underförstås, återställning innebär att det sätts in igen
 - Synonymi: olika huvudord beskriver samma referent men olika uttryck
- B. Bindning byggda på semantiskt släktskap, som består av underrubrikerna:
- Hyponymi: referenten härleds från ett överordnat begrepp till underordnat
 - Specificering – generalisering: referenten är en specificering av en större referent, generalisering innebär det motsatta förhållandet
- C. Inferensbindning: släktskapet mellan referenterna konstrueras i texten (Nyström, 2001:40-48)
- 2) Tematisk bindning. Tematisk bindning baseras på förhållandet mellan tema, känd information och rema, ny information. Det finns olika typer av tematisk bindning varav dessa används i mitt material:
- A. Temaupprepning: temat är det samma i två meningar i följd
 - B. Temaprogession: en meningens rema blir den nästa meningens tema (Nyström, 2001:86-89)
- 3) Konnektivbindning. Konnektivbindning innebär att olika konnektiver markerar hur satser ska relateras till varandra. Konnektiver kan delas in i olika grupper som var och en markerar olika samband mellan satser. Dessa grupper förekommer i mitt material:
- A. Additiv: markerar tillägg. T.ex. *och, eller, för det första*
 - B. Temporal: markerar tid. T.ex. *när, då, sedan*
 - C. Adversativ: markerar motsats. T.ex. *men, trots att, ändå*
 - D. Kausal: markerar orsak. T.ex. *eftersom, därför, för att* (Nyström, 2001:11, 100- 103).

4.5 Kompositionen

Kompositionen syftar på textens omfång och dess ordningsföljd. En texts mönster granskas alltså för att besvara frågan om hur texten funktionellt är uppbyggd. För att få en viss uppfattning om mina texters komposition har jag undersökt deras disposition, det vill säga hur textens huvuddelar kopplas samman.

En text kan disponeras genom olika principer, varav dessa används i mitt material:

1. Tid – en text ordnas efter tidsmässiga faktorer. Skildrandet av en händelse kan ske i en rak kronologi (textens berättar händelsen från början till slut) eller omvänd kronologi (textens berättar händelsen från slutet till början)
2. Rum – en text ordnas efter olika platser som anses vara aktuella (Hellspong & Ledin, 1997:96-99)

I Leijonhielms undersökning var majoriteten av anmälningarna organiserade efter tidsföljd (Leijonhielm, 1990:71-73).

5. Analys

I detta kapitel kommer de elva anmälningarna att analyseras efter analysvariablerna presenterade i kapitel 4. Jag kommer genomgående att använda mig av förkortningen ”T 1” för text ett, ”T 2” för text två och så vidare. Radnummer kommer att förkortas med ”r”. ”R 4” betyder alltså rad fyra.

5.1 Lexikogrammatisk analys samt texternas LIX -värde

Jag vill poängtera att fastän en text tenderar att vara mer nominal behöver den till exempel inte ha långa nominalfraser. Det kan istället vara så att texten har korta nominalfraser, men många substantiv, är informationstät och har många prepositionsfrasattribut¹.

Nedan följer några exempel på de lexikogrammatiska dragen som är mest och minst frekventa i mitt material samt texternas LIX-värde.

Alla texterna är konkreta och allmänna och majoriteten även nominala. Exempel på en konkret, allmän och nominal text är T 2. T 2 har fler substantiv än verb och längre nominalfraser (t.ex. *mobiltelefonen som låg på köksbordet* r6). Det finns både prepositionsfrasattribut (t.ex. *i fickan på jackan* r 6- 7) och prepositionsfrasadverbial (t.ex. *jackan som hängde i hallen* r 7). Bisatser är relativt få, den genomsnittliga meningslängden är 17 ord per mening. Detta kan anses som mycket (det är nära värdet för saklitteratur) men det förekommer en satsradning i texten som påverkar resultatet (*Väl i lägenheten ville gärningsmannen ha ett glas vatten, vilket han fick, han ville sedan...* r2- 3). Texten är utan räkneord och har fler dynamiska verb (t.ex. *rökte* r 3) än statiska (t.ex. *är* r 8). Det finns endast ett passivt verb (*lämnades* r 4), inga personliga pronomen i första och andra person och substantiven är mest konkreta (t.ex. *toaletten* r 3).

Bara t 1, 7 och 11 har klassificerats som mer verbala. T 1 har (med en liten marginal) fler substantiv än verb, men inte längre nominalfraser (t.ex. *hans telefon*, r 4) eller många prepositionsfrasattribut. Texten har istället mer prepositionsfrasadverbial (t.ex. *i bilen* r 3- 4, *under tiden* r 5). T 1 har långa meningar med många bisatser (t.ex. *Målsäg. X säger att han var på...* r 1, *Gm frågade även honom i bilen om han kunde låna...* r 4). Den genomsnittliga meningslängden är 26 ord per mening, vilket är över värdet för saklitteratur. Även i T 7

¹ I min lexikogrammatiska analys har jag räknat verb med hjälpverb och verb med partikelverb som ett verb. De olika lexikogrammatiska dimensionerna har ställts mot varandra för att slutligen kunna benämna texten som till exempel mer verbal än nominal, mer konkret än allmän och mer specifik än abstrakt.

förekommer det många prepositionsfrasadverbial i meningarna (i sex meningar av åtta t.ex. *utanför nattklubben* r 2, *över höger öga och näsrot* r 7). Det finns även mer kortare nominalfraser (t.ex. *den misstänkte* r 1) och meningarna är övervägande långa på grund av användandet av bisatser. Den genomsnittliga meningslängden är 16 ord per mening, vilket är över värdet för skönlitteratur. I T 11 förekommer det fler verb än substantiv och många bisatser. Den genomsnittliga meningslängden är 16 ord per mening. Nominalfraserna är övervägande korta (t.ex. *ditt misstag* r 7), det förekommer prepositionsfrasadverbial (t.ex. *under anmälningsupptagningen* r 27, *tills slut* r 23) i mer än hälften av meningarna (i fjorton meningar av tjugofem). T 11 är den texten som är längst i mitt material (35 rader) och som kan upplevas som mest vardaglig. Den har även det lägsta LIX-värdet, 27, vilket anses mycket lågt och lättläst. Barn- och ungdomsböcker ligger på samma nivå (se tabell på s. 14).

T 10 är den texten med det högsta LIX-värdet, 48, vilket anses högt och svårläst. Saklitteratur ligger på samma nivå. T 10 är även den texten som har flest vänstertunga meningar i mitt material. Detta kan bidra till att texten kan uppfattas som mer specifik. Men texten klassificeras ändå som mer allmän då det inte förekommer några räkneord, substantiven är övervägande enkla och konkreta (t.ex. *personen* r 2) och verben är övervägande dynamiska (t.ex. *försöker gripa* r 3).

Passiveringar är ovanligt i mitt material, det förekommer endast i fem texter (T 2, 5, 8, 10 och 11). Den enda utav dessa texter där passiveringen av verb kan upplevas som mer slående är i T 10 (*Vid spaning i området ses* r 1, *X beläggs med handfängsel* r 5). T 10 har flest passiva verb (två) och är den kortaste (fem rader) av texterna innehållande passiva verb. T 10 är även den text som kan upplevas som mer kanslispråklig och formell än de andra texterna.

Som jag nämnde på s. 11 är LIX-värdet ett verktyg som kan användas för att undersöka en texts svårighetsgrad. I mitt material finns flest texterna som räknas som svåra enligt deras LIX-värde (T 5, 6, 7, 9 och 10) medan fyra kategoriseras som lätta (T 3, 4, 8 och 11). De resterande två texterna anses vara medelsvåra (T 1 och 2). Det bör tilläggas att T 2 hade LIX-värdet 39 och värdet 40 innebär att en text är svår. Medelvärdet för alla texterna är LIX-värdet 36, vilket hamnar inom kategorin för normaltexter/skönlitteratur enligt LIX-tabellen på s. 11.

5.2 Analys av de kanslispråkliga dragen enligt Leijonhielms modell

I min resultatsammanställning på s. 25 är det frekvensen av ett visst ord som redovisas ².

Radhänvisningarna nedan avser enbart första gången ordet nämns i en text.

Ingen av texterna använder sig av ett demonstrativt eller ”juridiskt pronomen” utan använder istället personliga pronomen såsom *han, den, hon* och *de*.

Juridiska och polisiära ord och uttryck har *gm* (gärningsman) och *målsäg.* (målsägande) (T 1, r 2 och r 1), *gärningsmannen* och *målsäganden* (T 2, r 1 och r 5), *vittnesförhör* och *Durtvå* (T 6, r 7), *målsägande* och *den misstänkte* (T 7, r 1), *rb* (radiobil), *målsägandeförhör*, *pb* (personbil) och *DurTvå* (T 8, r 5, r 8, r 7 och r 8), *DurTvå* (T 9, r 10) *pinsp* (polisinspektör) (T 10, r 1) och *anmälningsupptagningen* (T 11, r 25) kategoriserats under. Ord och uttryck som *den misstänkte* och *målsägande* uppfattas i mindre grad som kanslispråkliga och kan förekomma flera gånger i en text utan att den uppfattas som svårläst. Så är fallet i T 7 där *den misstänkte* och *målsägande* förekommer tolv gånger utan att man som läsare har svårt att förstå texten. Men juridiska och polisiära ord som även är interna förkortningar till exempel *gm* och *rb* kan genom att enbart förekomma några få gånger försvåra en text. Så är fallet i T 8 där *pb*, *rb* och *DurTvå* förekommer en gång men gör att läsaren kan ha svårt att förstå texten. Även i T 1 blir det svårt att förstå förkortningen *gm*, särskilt eftersom den står inom parentes efter *gammal skolkamrat* (r 2).

Ålderdomliga ord och uttryck har *Har uppgett/uppgav* (T 4, r 4 och r 7), *stod placerad* (T 6, r 1), *finns monterad* (T 9, r 8), *gripa tag* och *beläggs* (T 10, r 3 och r 5) och *mottog* (T 11, r 10) kategoriserats under. Mest påfallande är de ålderdomliga orden och uttrycken i T 10.

De allra flesta texterna använder verb med partikel istället för en fast sammansatt verbform när detta är möjligt. Endast i T 4 kunde *påbörjade arbetet* (r 2) ändra form för att inte störa läsningen.

Passiva verb förekommer i liten utsträckning i fem av texterna (T 2, 5, 8, 10 och 11) och upplevs som mest påfallande i T 10 (*ses, beläggs* r 1 och r 5).

Även nominalisering och substantiveringar förekommer i liten utsträckning i ungefär hälften av texterna (T 1, 4, 8, 9, 10 och 11). Men nominalisering och substantiveringar stör inte läsningen förutom i T 10 (*vid spaning i området, vid kontakt med personen* r 1- 2) och T 11 (*under anmälningsupptagningen* r 25) då de upplevs som mer framträdande.

² I Leijonhielms undersökning analyserades juridiska, polisiära och ålderdomliga ord och uttryck tillsammans. I min analys har jag skiljt på juridiska och polisiära ord och ålderdomliga ord och uttryck för att göra det mer överskådligt. Inom kategorin juridiska och polisiära ord och uttryck placerar jag även interna förkortningar och fackord.

Nakna substantiv syns i majoriteten av texterna (T 5, 6, 7, 8, 9, 10 och 11). Förekomsten av nakna substantiven kan bidra till att texten upplevs som mer stel och formell, vilket är fallet i T 5 (*Butikskontrollant* r 1), T 7 (*Målsägande* r 1) och T 10 (*handfängsel* r 5).

Många passiveringar i samband med nominalisering och substantiveringar kan bidra till att det är svårt som läsare att förstå vem som gör vad i texten. Denna kombination finns i T 10 *Vid spaning i området ses... Vid kontakt med personen... X beläggs med handfängsel* (r 1, 2 och 5).

Bland de elva texterna finns det bara en text (T 3) som inte ansluter till kanslispråk genom ordval eller ordformer.

5.3 Analys av normbrott enligt Leijonhielms modell

Det är överlag lite normbrott i mitt material. Jag har valt att lyfta fram de texter som har mest normbrott.

I T 1 upplevs vissa meningar som mindre begripliga på grund av skribentens omständliga uttrycks sätt. Exempel på detta är meningen *han gick även ut för att röka under tiden med telefonen* (r 4- 5) och meningen *men sedan drog sig gm allt längre bort innan han sedan försvann med Xs telefon* (r 5- 6). Ett alternativt sätt att uttrycka sig vore *han gick även ut med telefonen för att röka under tiden* och *men gm drog sig sedan allt längre bort innan han därefter...* Interpunktionen fungerar mindre bra på vissa ställen till exempel i meningen *vilket han då fick han gick även ut...* r 4. Det enda stavfel som förekommer i T 1 är att skribenten har använt liten bokstav på ett namn där det borde vara stor (detta är överstruket i bilagan). Samma stavfel finns i T 11 tillsammans med *förren* (r 3). Stavfelen är milda och påverkar inte läsningen. Även i T 11 har skribenten mindre bra interpunktion i återgivningen av ett sms av *X (du spelar ett jävligt högt spel du kommer...* r 10- 11). Men detta kan finnas redan i ursprungsmeddelandet.

I T 4 används presens i början för att referera till när målsägande berättar om brottet, själva brottet beskrivs sedan i preteritum, pluskvamperfekt och perfekt. Denna tempusanvändning störs av att skribenten, mitt i stycket, övergår till presens, *Tjejen har uppgett att hon heter Y och har telefonnummer... När X ringer lägger tjejen på luren* (r 4- 5). Som läsare kan man tro att *X* än idag ringer tjejen eller att *X* ringer tjejen när anmälningen skrivs.

Den första meningen i T 8 (*X sambo hade under kvällen sett en annons på Bocket på en Ipod som hon tyckte liknade den som hade stulits från X dagen innan* r 1- 2) är ganska lång och kan upplevas som svårförstålig. Detta på grund av skribentens omständliga uttryckssätt. Ett alternativt sätt att uttrycka sig vore *Under kvällen hade X sambo sett en annons på en Ipod på Y. Hon tyckte att Ipoden liknade den som...* I T 8 redogörs bakgrunden till brottet i pluskvamperfekt och preteritum, som sedan byts ut mot presens för att berätta om själva brottet (*X hade då ringt upp... De träffas...* r 2- 3). Detta tempusskifte har i denna uppsats räknats som ett normbrott, snarare än ett narrativt grepp. I T 7 redogörs omständigheterna till brottet i preteritum, medan själva brottet redogörs för i presens. Skribenten går även in och kommenterar i brottsredogörelsen och detta sker i preteritum (*detta eftersom det gjorde så ont...* r 8- 9). Skribenten övergår sedan till att använda presens igen. Detta tempusskifte har, liksom i T 8, räknats som ett normbrott.

Ordvalsfel har jag definierat som ”fel ord i sammanhanget” och detta är sällsynt i texterna. Men i meningen *Målsägande upplevde den misstänkte som mycket trevlig och när de skulle skaka hand för att avsluta så...*(r 3-4) i T 7 upplevs och felplacerat (detta ordvalsfel utgör även en anmärkning i textbindningen). Ett alternativt sätt att uttrycka sig vore *Målsägande upplevde den misstänkte som mycket trevlig men när de skulle skaka hand för att avsluta så...* I den sista meningen i T 7 tycks ordet *Sen* (r 12) vara mer talspråkligt än skriftspråkligt. Samma mening (*Sen kommer polisen*, r 12) motsäger sig själv genom att *sen* efterföljs av ett verb i presens.

De flesta anmärkningarna inom kategorin normbrott rör alltså en felaktig tempusanvändning som stör händelseförloppet och omständliga uttryckssätt som gör meningar mindre lättlästa.

5.4 Analys av textbindningen

I analysen av textbindningen har jag analyserat efter de grafiska meningarna och inte efter makrosyntagmer. Parenteserna som används i figurerna och exempelmeningarna är gjorda för att förtydliga sambandsledet *ellips*.

Den vanligaste referentbindningen i de texterna är identitetsbindning. De tre mest frekventa typerna av identitetsbindning är identitet, prominalisering och ellips. Majoriteten av texterna består av två centrala ledfamiljer.

T 2 får illustrerar den vanligaste typen av referentbindning och ledfamiljsstruktur.

I T 2 finns två ledfamiljer; *gärningsmannen* (ledfamilj 1) och *målsägande* (ledfamilj 2).

Ledfamilj 1: Gärningsmannen	Ledfamilj 2: målsägande
Sambandsled:	Sambandsled:
1 Gärningsmannen (r1)	1 målsäganden (r5)
2. (han/ gärningsmannen) (r1)	2. han (r5)
3. han (r2)	3. han (r6)
4. han (r2)	4. Målsäganden (r8)
5. han (r3)	
6. Gärningsmannen (r3)	
7.(gärningsmannen/ han) (r4)	
8. gärningsmannen (r5)	

Figur 4. Ledfamiljer i T 2

Sambandsled 2 är en ellips av sambandsled 1 (*Gärningsmannen utgav sig för att vara lottförsäljare och (han) fick då komma in i lägenheten. Väl inne i lägenheten ville han... r1-2*). Sambandsledet 3 är en prominalisering (eller identisk upprepning av sambandsled 2) som har identitet med sambandsleden 4 och 5. I sambandsled 6 återinställs *gärningsmannen* (antecedent) och har identitet med sambandsled 7 och 8. Sambandsled 7 är även den en ellips (och kan även vara en nominalisering av sambandsled 6) som sedan återställs i sambandsled 8 (*Gärningsmannen rökte en cigarett och (gärningsmannen/han) skrev en lapp... Då gärningsmannen hade...*). Det är i denna text relativt enkelt för läsaren att identifiera hur ledfamiljerna hålls samman.

En mer ovanlig referentbindning syns i T 9.

Ledfamilj: affärslokal
Sambandsled:
1. affärslokal (r1)
2. Butiken (r2)
3. butiksdel (r2)
4. butiksentrén (r3)
5. beredningsrummet (r5)
6. butiken (r7)
7. entrédörren (r8)
8. butiken (r8)
9. entrédörren (r9)

Figur 5. Ledfamilj i T 9

T 9 har endast en ledfamilj, *affärslokal*. Det är hyponymibindning mellan 1 och 2, 3 och 4. Skribenten utgår här från ett överordnat begrepp, *affärslokal*, och sedan följer undergrupperna till *affärslokal* i sambandsleden 2, 3 och 4. Genom sammanhanget i texten förstår läsaren att *beredningsrummet* tillhör ledfamiljen *affärslokalen*. Sambandsled 5 relateras alltså till sambandsled 4 genom inferens. Samma sak är det med sambandsled 6 som har inferens med

sambandsled 5. *Entrédörren* är ett underordnat begrepp till *butiken*, alltså är det hyponymibindning mellan sambandsled 6 och 7. *Entrédörren* blir i sambandsled 8 ett överordnat begrepp, *butiken*. Här är det alltså hypernymibindning. Slutligen är det hyponymbindning mellan sambandsled 8 och 9 då *butiken* än en gång blir till undergruppen *entrédörren*. Det är i denna text lite svårare än i till exempel t 2 att identifiera hur ledfamiljen hålls samman. Det är mer upp till läsaren att bygga in ett sammanhang.

Det vanligaste sättet att organisera informationen är genom temaupprepning. Temaprogession förekommer enbart sällan i texterna. T 7 får illustrera en den vanligaste typen av tematisk bindning.

Tema	Rema
1. Målsägande	2. stod och pratade...
3. Målsägande	4. upplevde den misstänkte...
5. och när de	6. skulle skaka hand
7. så slår den misstänkte	8. plötsligt målsägande...
9. slaget	10. träffar målsägande över...
11. Målsägande	12. vacklar till och tar sig...
13. När målsägande tittar	14. ser han
15. Sen	16. kommer polisen

Figur 6. Tematisk bindning i T 7

Temaupprepningarna är förhållandevis täta i majoriteten av anmälningarna och i majoriteten av texterna är det lätt för läsaren att se sammanhang.

I T 6 organiseras informationen på följande sätt vilket avviker från majoriteten av texterna.

Tema	Rema
1. Kassaapparaten	2. stod placerad...
3. Man	4. kan sträcka sig...
5. I kassalådan	6. satt nyckeln kvar...
7. personalen	8. haft tekniska problem
9. Restaurangen	10. har två stycken...
11. den kassaapparaten som...	12. stod längst in...
13. X	14. sträckte sig och...

Figur 7. Tematisk bindning i T 6

Det förekommer ingen temaprogession eller temaupprepning i T 6 och det presenteras nya fakta i varje mening. Detta gör det svårare för läsaren att följa med i texten.

Den överlägset mest frekventa konnektiven i texterna är den additiva *och* medan de adversiva och kausala konnektiverna är minst frekventa. Förbindelser mellan meningarna, inte

bara skapat på tillägg utan även på motsatser och orsaker, är alltså sällsynt i materialet. Detta kan ifrågasättas baserat på om man anser att texten bör ha en mer utredande karaktär. Meningarna *7 skrotbilar har blivit totalt utbrända. Två av dessa bilar gick att identifiera då de hade registreringsskyltar* (T 3, r 1-2) har få konnektiver vilket kan göra det svårt för läsaren att skapa sammanhang i texten. Ett alternativt sätt att uttrycka sig vore *7 skrotbilar har blivit totalt utbrända, men två av dessa bilar gick att identifiera eftersom de hade registreringsskyltar*.

Det förekommer enbart ett möjligt syftningsfel som finns i T 10. *Vid spaning i området ses en känd missbrukare av Pinsp. Y. Vid kontakt med personen, som visar sig vara X blir han nervös och försöker gripa tag i något föremål som ligger i hans jackficka* (r 1- 3). I T 10 finns det två ledfamiljer; *en känd missbrukare* och *Pinsp Y*. Eftersom *Y* är subjektet i den första meningen i texten kan läsaren tro att *Y* fortfarande är subjektet i den andra meningen och alltså är den som blir nervös och försöker gripa tag i något. Textens innehåll gör att läsaren förstår till vilken ledfamilj sambandsleden *han* och *hans jackficka* tillhör, men det kan leda till en viss förvirring.

5.5 Analys av dispositionen

I anmälningarna dominerar en tidsdisposition med en rak kronologi. Men denna modell störs i T 4, 7 och 8 genom att skribenten bitvis använder fel tempus (se 5.3). T 6 och 9 disponeras främst efter en mer rumslig modell, eftersom brottsplatsen beskrivs mer än själva brottet.

5.6 Sammanställning av resultat

Majoriteten av de elva texterna är nominala, konkreta och allmänna. Endast tre av kan klassificeras som mer verbala istället för nominala. Texterna anses alltså inte vara byråkratiska enligt de lexikogrammatiska dimensionerna. I majoriteten av texterna förekommer det polisiära och juridiska uttryck, nominaliseringar och nakna substantiv som i vissa fall påverkar texten negativt. Satsradning förekommer endast i två av texterna. Inom kategorin satsradning har jag även anmärkt på omständliga uttryckssätt i två av texterna. Stavfel förekommer enbart i tre av texterna och dessa anses som milda. Ungefär hälften av texterna har en konnektiv- eller tematisk bindning som på sina ställen kan tänkas försvåra

läsningen och minska känslan av sammanhang i texten. Majoriteten av texterna disponeras efter en mer tidsmässig disposition varav några bitvis använder fel tempus som kan tänkas störa läsningen. Mindre än hälften av texterna använder sig av ålderdomliga ord eller uttryck och s- passivering av verb. Endast en av texterna har en fast verbsammansättning som kan ifrågasättas. Gruppen som räknas som svåra enligt deras LIX-värde är störst i mitt material. Nedan har jag sammanställt mina resultat.

Text:	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11
Undersökta språkdrag:											
Konkret	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Allmän	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Nominal	nej	ja	ja	ja	ja	ja	nej	ja	ja	ja	nej
Verbal	ja	nej	nej	nej	nej	nej	ja	nej	nej	nej	ja
LIX	N	N	L	L	S	S	S	L	S	S	L
Juridiska/polisiära ord, uttryck	5	5	0	0	0	2	12	4	1	1	2
Nominaliseringar	1	0	0	1	0	0	0	1	1	2	2
Satsradning	Anm.	1	0	0	1	0	0	Anm.	0	0	0
Ordvalsfel	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Stavfel	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Textbindningsanmärkningar	0	0	K	0	0	T/R	K	0	0	T/R	T/R
Dispositionmodell	T	T	T	T*	T	R	T*	T*	R	T	T
S- passiveringar	0	1	0	0	1	0	0	1	0	2	1
Nakna substantiv	0	0	0	0	2	1	6	1	1	1	1
Ålderdomliga ord och uttryck	0	0	0	2	0	1	0	0	1	2	1
Fast sammansatta verbformer	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Figur 8. Slutresultat för undersökta språkdrag för alla texter

L = Lätt (LIX-värde 25-30)
 N = Normal (LIX-värde 30-40)
 S = Svår (LIX-värde 40-50)
 Anm. = anmärkning i meningsbyggnaden
 K = Konnektiver

T/R = Tema/Rema
 T = Tid
 R = Rum
 * = Fel tempus
 L = Läge

Schemat visar på att det förekommer fler språkdrag som kategoriseras som kanslispråkliga än språkdrag som kategoriseras som normbrott i texterna. Men vad säger detta om texterna? Hur påverkar kanslispråkligheten och normbrotten texten och vilken effekt har det på läsaren? Som jag tog upp i 5.2 är det mer relevant till exempel vilken sorts kanslispråkliga drag som används och hur allmängiltiga dessa uppfattas av läsaren. Läsaren är här inte bara åklagare och utredare, utan även de inblandade personerna och intresserad allmänhet. De ska även uppleva förkortningarna som allmänna. Brottanmälningarna ska vara läsbara för alla potentiella läsare/användare. Hur de kanslispråkliga dragen kombineras är väsentligt, inte enbart att de förekommer i texten. Samma sak gäller för normbrotten. Endast ett normbrott kan göra en text obegriplig, medan många små normbrott inte behöver påverka texten lika

mycket. I T 11 kan läsaren gissa sig till att normbrottet *förren* (r 3) ska vara *förrän*, men det är svårare med det polisiära *gm* (T 1, r 2).

Inget av de normbrott som förekommer i de elva texterna är grava och bidrar till att texten blir obegriplig. Däremot kan vissa ordval och ordformer som anknyter till kanslispråk göra en text mindre begriplig. De kanslispråkliga dragen stör alltså läsningen mer än normbrotten i mitt material. Skribenterna behärskar alltså det svenska skriftspråket, men vissa svårigheter ligger i att applicera det på ett mer korrekt sätt gällande till exempel stilnivå och mottagaranpassning.

5.7 Jämförelse med Leijonhielms resultat

Jag har valt att göra som Leijonhielm och dela in mina texter i mer och mindre kanslispråkliga. De texter som har flest kanslispråkliga drag är T 7, 8 och 10. De texter som har minst kanslispråkliga drag är T 3 och 5. Enligt Leijonhielm skulle de texter med fler kanslispråkliga drag även ha fler normbrott. Min undersökning visar att de texter som har flest normbrott är T 7, 6, 8 och 11. Majoriteten av de mer kanslispråkliga texterna har alltså, liksom i Leijonhielms undersökning, flest normbrott. T 10 är en av texterna med flest kanslispråkliga drag, men inga normbrott, vilket motsäger Leijonhielms resultat.

En annan intressant iakttagelse är att T 10 och T 7 (de texterna med många kanslispråkliga drag) även har högst LIX-värde. Deras LIX-värde är på gränsen till facktexter som enligt LIX bedöms som mycket svåra. I T 3 förekommer det inte några kanslispråkliga drag och texten har det näst lägsta LIX-värdet. Ett högt LIX-värde indikerar alltså att texten bland annat innehåller kanslispråkliga drag.

Leijonhielms resultat visar att passiva verb var det mest framträdande kanslispråkiga draget vilket inte är fallet i mitt resultat. Det förekommer endast få passiva verb i mina texter, medan nakna substantiv och juridiska och polisiära uttryck är mer framträdande.

Den vanligaste dispositionen i Leijonhielms material var efter tidsföljd, vilket överrensstämmer med mitt resultat.

5.8 Jämförelse med skrivråden från Ehrenberg-Sundin m.fl.

De flesta av de juridiska och polisiära uttrycken i texterna är ord som *den misstänkte* och *målsägande/målsäganden*. Här följs inte råden från Ehrenberg-Sundin m.fl. som anser att skribenterna ska undvika användningen av nakna substantiv och att personbeteckningarna

helst ska vara namnen på de inblandade. Det är enbart T 8, 10 och 11 som konsekvent använder sig av de inblandades namn när detta är möjligt.

Ingen av skribenterna i mina texter refererar till sig själva, som Ehrenberg-Sundin m.fl. uppmuntrar till, utan opersonliga polisiära förkortningar används istället. Exempel på detta är i T 8 och 10 där *vi/jag* ersätts av *rb* (T 8, r 5) och *Pinsp. Y* (T 10, r 1).

Interna förkortningar i löpande text avråder författarna ifrån. Detta förekommer i till exempel T 1 *Målsäg* (r 1) och *gm* (r 2) och i T 8 *pb* (r 7).

Skribenterna uppmanas av författarna till att använda olika konnektiver för att göra texten mer lättläst. Konnektiver finns i alla texter, men representeras i synnerhet av de additiva. Råden angående textbindningen är inte lika specifikt utformade och det är därför svårare att avgöra om de efterföljs.

Skribenterna till mitt material följer råden från Ehrenberg-Sundin m.fl. när det gäller att undvika demonstrativa pronomen, besvärliga hänvisningar och värderande ord. Men skribenterna använder sig av en opersonlig polisiär jargong bestående av förkortningar och nakna substantiv och följer inte här råden från Ehrenberg-Sundin m.fl.

6. Diskussion

Mycket har hänt med brottsanmälningarna sedan Leijonhielms undersökning 1989. De ytspråkliga normbrotten som kännetecknade texterna har nästintill försvunnit. Men de kanslispråkliga dragen kvarstår.

Skrivomständigheterna är inte optimala inom polisycket. De har inte samma möjligheter att planera, redigera och granska sina texter som inom många andra yrken. Förklaringar till detta är både arbetsmiljömässiga och kunskapsmässiga. Poliserna skrivsituation är svår, detta kanske kan vara en bidragande faktor till att det förekommer stavfel och satsradning i mitt material. Vissa brister i textbindningen och i tempusanvändningen kanske även hade minskat om skribenterna hade haft tid att läsa igenom sin text mer noga. Frågan är om de mest frekventa felen och det som påverkar läsningen mest i mitt material, att texterna är kanslispråkliga, hade försvunnit om skribenterna till exempel hade haft en lugnare arbetsmiljö.

Widell och polisutbildningen anser att det är viktigt för poliser att kunna ”skriva riktigt” och ha en ”korrekt språkhantering”. Skriva riktigt kan skribenterna till mitt material och det förekommer inga grava normbrott i mitt material. Men jag anser att skribenterna behöver arbeta med sin språkstil och sträva efter att ha en mer korrekt texthantering och mottagaranpassa sina texter efter mer en heterogen läsargrupp.

”Du skriver för att du är lagens öga, öra och hand. Det du sett, hört och skrivit ska sedan andra grunda sina bedömningar på, t.ex. om saken ska utredas vidare eller leda till någon annan åtgärd” (Ehrenberg-Sundin m.fl., 1992:7). Detta illustrerar tydligt devisen att med skrivande följer makt. Men med makt följer även ansvar. Ansvar hos de enskilda skribenterna, ansvar hos polischefer och ansvar hos polisutbildningen.

7. Förslag till uppföljning

Jag är medveten om att min analys enbart visar på hur språket ser ut i elva brottsanmälningar, vilket är ett resultat i sig. I en eventuell större undersökning anser jag att min uppsats kan fungera som en pilotundersökning.

Vad kan då göras för att förbättra skrivarbetet och skrivprocessen inom poliskåren? Att utveckla skrivråd för polisen, som Ehrenberg – Sundin m.fl. gjorde, är en god idé enligt mig. Men de behöver uppdateras och förankras i dagens polisiära skriftarbete. En anpassad lärobok i svenska för elever på polisutbildningen hade även varit en bra hjälp för polisernas framtida skrivande.

Jag anser liksom Leijonhielm att nya brottsanmälningsmallar bör utarbetas och vara tillgängliga på arbetsplatserna och att poliser bör ha större tillgång till skriftliga hjälpmedel på sin arbetsplats. Att ge varje polistjänsteman ett ljudisolerat kontor med en egen dator är en alltför naiv tanke, men att ha flera små datorrum istället för ett stort hade nog gjort skillnad för koncentrationsmöjligheterna.

Polischefer på arbetsplatsen kan även till exempel ordna utbildningar och utse mindre språkgrupper, som till exempel kan ha personaltidningen som sitt forum. Genom att ha med språkarbetet i eventuella mål för verksamheten och kontinuerligt föra en diskussion om detta arbete, anser jag att man även kan påverka attityder kring skrivandet inom polisen. Att ibland ha olika fokusgrupper som testläser brottsanmälningarna kan även vara en bra idé. Fokusgrupper som då är representativa för de faktiska läsarna.

Men framförallt bör en konkret och uttalad svenskundervisning bedrivas på polisutbildningarna runt om i landet, inte bara på skrifvarverkstäder och genom datoriserade rättstavningsprogram, utan även i klassrummet.

Jag anser, som Widell, att svenskprovet vid intagningen bör omarbetas, men inte genom mer rättstavning. Provet borde ändras för att bättre motsvara de färdigheter som krävs inom polisycket, till exempel att omvandla tal till skrift, att undvika kanslispråk och ha ett mer mottagaranpassat skrivande. Kort sagt borde svenskprovet fokusera mer på de ansökandes färdigheter i textriktighet och mottagaranpassning än språkriktighet.

8. Sammanfattning

Inom polisyrket är en korrekt skriven brottsanmälan en förutsättning för ett korrekt beslut och i slutändan grunden för en rättvis dom. De texter som poliser producerar har stor betydelse för rättsväsendet och utgör ofta en grund för ett eventuellt åtal. Det är alltså viktigt att texterna är läsbara ur ett rättsäkerhetsperspektiv.

Jag har i denna uppsats undersökt och visat hur språket ser ut i elva brottsanmälningar där texten under rubriken ”omständigheter” har analyserats. En lexikogrammatisk analys visade att majoriteten av brottsanmälningarna var nominala, konkreta och allmänna. Texterna anses alltså inte vara byråkratiska enligt de lexikogrammatiska dimensionerna. Enligt texternas läsbarhetsindex (LIX) kan ungefär hälften av texterna anses vara svåra.

En analys av kanslispråkliga drag och normbrott visade att de elva brottsanmälningarna var mer präglade av kanslispråk än av normbrott. Polisiära och juridiska uttryck, nominaliseringar och nakna substantiv påverkade alltså textens läsbarhet mer än stavfel, ordvalsfel, inkonsekvent tempus och satsradning.

Analyser av textbindningen och kompositionen visade att ungefär hälften av texterna hade en konnektiv- eller tematisk bindning som bitvis kunde förbättras för att skapa bättre sammanhang för läsaren. Majoriteten av texterna disponeras efter en mer tidsmässig disposition varav några på sina ställen använder fel tempus, vilket kan störa läsningen.

Liksom resultatet av en liknande undersökning gjord av Birgitta Leijonhielm var de flesta bristerna i de elva brottsanmälningarna mer på ett djupspråkligt plan än ytspråkligt. Skribenterna behärskar alltså det svenska skriftspråket, men vissa svårigheter ligger i att applicera det på ett mer korrekt sätt gällande till exempel stilnivå.

Polisernas skrivsituation är svår, möjligen är det en bidragande faktor till att det till exempel förekommer stavfel och satsradning i mitt material. Men det som påverkar texternas läsbarhet mest, att de är kanslispråkliga, beror enligt mig på att skribenterna behöver jobba med att mottagaranpassa sin text. Denna strävan bör delas av polisutbildningen och polischefer genom att driva en konkret och uttalad svenskundervisning under utbildningen som sedan fortsätter på arbetsplatsen.

Litteraturförteckning

Tryckta källor

Ehrenberg-Sundin, Barbro, Leijonhielm, Birgitta & Wedin, Åsa (1992). *Konsten att skriva bra brottsanmälningar: skrivråd för polisen*. Solna: SIPU (Statens institut för personalutveckling).

Hellspong, Lennart & Ledin, Per (1997). *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Josephson, Olle (2006) *En bok om textvård*. I boken *Textvård. Att läsa, skriva och bedöma texter* s. 5- 23. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag, Svenska språknämnden.

Jönsson, Linda (1988). *Polisförhöret som kommunikationssituation*. Linköping: Tema Kommunikation, Univ.

Lagerholm, Per (2005). *Språkvetenskapliga uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Leijonhielm, Birgitta (1990). *Polisens brottsanmälningar: om polisernas skrivsituation, om användarnas reaktioner på anmälningarna och en analys av språket i anmälningarna: en undersökning*. Stockholm: Rikspolisstyr.

Leijonhielm, Birgitta (1989). *Språket i brottsanmälningar*. I tidningen *Språkvård* nr 2(1989), Stockholm, Svenska språknämnden.

Melin, Lars & Lange, Sven (2000). *Att analysera text. Stilanalys med exempel*. Lund, Studentlitteratur.

Nyström, Catharina (2001). *Hur hänger det ihop? En bok om textbindning*. Uppsala: Hallgren & Fallgren.

Elektroniska källor

World wide web

Ansökan och krav [www]. Hämtat från

<<http://www.polisen.se/inter/nodeid=11479743&pageversion=1.jsp>> den 25 september 2008 kl. 10:14.

Förnyat polisprov efter kritik (2008). [www]. Publicerad den 15 april 2008 kl. 16:20. Hämtad från <<http://www.sr.se/cgi-bin/kristianstad/nyheter/artikel.asp?artikel=2014169>> den 29 september kl. 9:23.

Hermerén, Göran (2007). *Hantering av integritetskänsligt forskningsmaterial* [www]. Hämtat från <http://www.vr.se/download/18.aae1aa51132473084980005790/integritetskansligt_forskningsmateria2l.pdf> den 19 september 2008 kl. 8:32.

LIX-räknare [www]. Hämtat från <www.lix.se> den 25 september 2008 kl. 11:43.

Polisprogrammet [www]. Hämtat från

<<http://www.polisen.se/inter/nodeid=4422&pageversion=1.jsp>> den 25 september 2008 kl. 9:45.

Stor och stark? [www]. Hämtat från

<<http://www.polisen.se/inter/nodeid=11480174&pageversion=1.jsp>> den 26 september 2008 kl. 9:25.

Studiehandbok för polisprogrammet höstterminen 2008 [www]. Hämtat från

<http://www.polisen.se/mediaarchive/1685/4881/studiehandbok_ht%20_08.pdf> den 25 september kl. 13:10.

Utbildningsplan för polisprogrammet 80 poäng (2002). [www]. Hämtat från

<<http://www.vxu.se/polisutbildningen/utbplan.pdf>> den 26 september kl. 17:13.

Utbildningsplan. Polisutbildningen i Umeå. Polisprogrammet 80 poäng (2007). [www].

Hämtat från <http://www.polis.umu.se/utbildning/utbplan/utbplan_ht07.pdf> den 26 september kl. 16:40.

E- post

Esbjörnsson, Per (2008). *Re. Angående polisycket och svenska språket.*

Per.Esbjornsson@vxu.se. E- brev till Sofia Wiking den 24 oktober 2008 kl. 14:06.

Norbe, Thomas (2008). *Re:Poliser och svenska språket.* Thomas.Norbe@vxu.se. E- brev till Sofia Wiking den 14 oktober 2008 kl. 16:38.

Åström, Elisabeth (2008). *(Inget ämne).* Elisabeth.Astrom@polis.umu.se. E- brev till Sofia Wiking den 15 oktober 2008 kl. 10:26.

BILAGOR

1

Brottsanmälan

①

SöULB, Särskild beredningsgrupp Mottagningsdatum 2007-05-31 Registreringsdatum 2007-05-31	Signerad av Signerad datum Klartext [Signature] Överförd från RAR 2007-06-05 OmÄskkod 05030100800284
Besvär Torsdag 2007-05-31 - Torsdag 2007-05-31	
Brottsbeskrivning Olovligt förfogande	Brottskod 1003 Arbet 1
Involverade personer [Signature], [Signature]	Roll Målsägande
[Signature], [Signature]	Misstänkt
[Signature], [Signature] [Signature], [Signature]	Utpekad person Uppgiftslämnare
Involverad personal [Signature] [Signature] [Signature]	Funktion FU-ledare (RAR) Handläggare (RAR) Anmälningsupptagare
Fritt ut givna anmälan OMSTÄNDIGHETER Målsäg. [Signature] säger att han var på [Signature] på [Signature] och där träffade han på en gammal skolkamrat, (gm). [Signature] säger att gm bad honom om skjuts hem och han körde honom till [Signature]. Gm frågade även honom i bilen om han kunde låna hans telefon, vilket han då fick han gick även ut för att röka under tiden med telefonen men sedan drog sig gm allt längre bort innan han sedan försvann med [Signature] telefon.	
BROTTET Gm har först fått låna [Signature] telefon men sedan inte lämnat tillbaka den.	

Polismyndighet
Skåne

Enhet
ÖSSULB, Särskild beredningsgrupp

Brottsanmälan

2

Signerad av

Signerad datum

Diarie nr

~~ÖSSULB/2007-06-16~~

Anmält datum 2007-06-16	Registreringsdatum 2007-06-16	Överförd från RAR 2007-06-16
----------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Brottsplats ÖSSULB/2007-06-16 ÖSSULB	Områdeskod 05040100800285
--	------------------------------

Brottstid
- Lördag 2007-06-16 16:44

Brottsbeskrivning	Brottskod	Antal
Stöld i lägenhet	0858	1

Involverade personer	Roll
ÖSSULB/2007-06-16	Målsägande
ÖSSULB/2007-06-16	Misstänkt
ÖSSULB/2007-06-16	Uppgiftslämnare

Involverad person	Funktion
ÖSSULB/2007-06-16	Anmälningsupptagare
ÖSSULB/2007-06-16	Handläggare (RAR)
ÖSSULB/2007-06-16	FU-ledare (RAR)

Filiet granskningen
RB ~~ÖSSULB/2007-06-16~~ / ~~ÖSSULB/2007-06-16~~ till platsen med anledning av en stöld.

På adressen mötte målsäganden upp.

BROTTET

Stöld - En för målsäganden okänd gärningsman har stulit gods ur hans lägenhet.

OMSTÄNDIGHETER

Gärningsmannen utgav sig för att vara lottförsäljare och fick då komma in i lägenheten. Väl i lägenheten ville han ha ett glas vatten vilket han fick, han ville sedan besöka toaletten. Gärningsmannen rökte en cigarett och skrev en lapp vilka båda lämnades i lägenheten. r 1

Då gärningsmannen hade gått upptäckte målsäganden att han blivit bestulen på mobiltelefonen som låg på köksbordet samt plånboken som han hade i fickan på jackan som hängde i hallen. r 3

Målsäganden är uppmanad att spärra alla kort som blev stulna, likaså mobiltelefonen. r 5

SIGNALEMENT

Polismyndighet
Skåne

Enhet
05SULB, Särskild beredningsgrupp

Brottsanmälan

3

Signerad av

Signerad datum

Diarienum

~~0503030080033~~

Anmält datum 2008-02-25 Registreringsdatum 2008-02-25 Överförd från RAR 2008-02-26

Brottsplats ~~0503030080033~~ Områdeskod 0503030080033

Brottstid
- Måndag 2008-02-25 21:40

Brottsbeskrivning	Brottskod	Antal
Mordbrand	1301	1
Olaga intrång	0401	1

Involverade personer	Roll
0503030080033	Målsägande
0503030080033	Anmälare
0503030080033	Uppgiftslämnare

Involverad personal	Funktion
0503030080033	Anmälningsupptagare
0503030080033	Handläggare (RAR)
0503030080033	FU-ledare (RAR)

Fritext grundanmälan
INLEDNING

RB ~~0503030080033~~ beordrades av LKC till ~~0503030080033~~ med anledning av att fyra bilar brann. När patrullen anlände till platsen var räddningstjänsten redan på plats.

BROTTET

Okänd person har anlagt en brand i någon av de bilar som fanns på ~~0503030080033~~. Branden har sedan spridit sig till flertalet bilar och sammanlagt brandskadades 7 skrotbilar. Enligt räddningsledare ~~0503030080033~~ från ~~0503030080033~~ brandstation förelåg det en stor spridningsrisk.

OMSTÄNDIGHETER

7 skrotbilar har blivit totalt utbrända. Två av dessa bilar gick att identifiera då de hade registreringskyltar. Dessa var ~~0503030080033~~ samt ~~0503030080033~~. Övriga bilar saknade registreringskyltar.

r 1

r 3

SKADOR

7 skrotbilar utbrända.

Polisstyrelsen
Skåne

Enhet
05KJU, Kriminaljour utredning

Brottsanmälan

4

Signerad av

Signerad datum

Diarium
[Handwritten]

Anmält datum
2006-09-09

Registreringsdatum
2006-09-09

Överförd från RAR
2007-03-30

Brottsplats
[Handwritten]

Områdeskod
0502010080008

Brottsid
Lördag 2006-09-09 14:55

Brottsbeskrivning

Bedrägeri

Brottskod
0903

Antal
1

Involverade personer

[Handwritten]

Roll

Målsägande

[Handwritten]

Anmälare

[Handwritten]

Misstänkt

[Handwritten]

Uppgiftslämnare

Involverad personal

[Handwritten]

Funktion

Handläggare (RAR)

[Handwritten]

Anmälningssupptagare

[Handwritten]

FU-ledare (RAR)

Text grundanmälan

BROTTEI

Någon har gjort en hårförlängning för 5 000 kronor och sedan sprungit iväg utan att betala för sig.

OMSTÄNDIGHETER

[Handwritten] berättar att en tjej beställde tid i dag för hårförlängning.

r 1

[Handwritten] påbörjade arbetet kl 10.00. När arbetet var klart hade tjejen glömt sin plånbok i bilen. *[Handwritten]* följde med henne ut men då sprang tjejen i väg.

r 3

Tjejen har uppgett att hon heter *[Handwritten]* och har telefonnummer *[Handwritten]*. När *[Handwritten]* ringer lägger tjejen på luren.

r 5

För ca 3 veckor sedan var samma tjej inne på en salong som heter *[Handwritten]*. Tjejen uppgav att hon hette *[Handwritten]* och hade telefonnr *[Handwritten]*.

r 7

ÖVRIGT

I morse när *[Handwritten]* parkerade sin bil kom tjejen i en blå bil. Tyvärr tog inte *[Handwritten]* bilnr. Det kan ha varit en Toyota.

SIGNALEMENT

Poliismyndighet
Skåne

Enhet
05KJ, Kriminaljour

Brottsanmälan

5

Signerad av

Signerad datum

Dianeri

~~05020100800085~~

Anmält datum 2007-10-06	Registreringsdatum 2007-10-06	Overtärd från RAR 2007-10-06
Brottsplats 05020100800085 05020100800085		Områdeskod 05020100800085
Brottsid - Lördag 2007-10-06 15:05		
Brottsbeskrivning Stöld	Brottskod 0853	Antal 1
Involverade personer 05020100800085 05020100800085 05020100800085 05020100800085	Rol Målsägande Vittne Misstänkt Uppgiftslämnare	
Involverad personal 05020100800085 05020100800085 05020100800085	Funktion FU-ledare (RAR) Handläggare (RAR) Anmälningsupptagare	

Fritext grundenmälan

Rb ~~05020100800085~~ boordrades till platsen av LKC till platsen med anledning av en stöld.

BROTTET

~~05020100800085~~ har tagit varor till ett värde av 2008kr och sedan passerat sista betalningsmöjlighet utan att betala.

OMSTÄNDIGHETER

Butikskontrollant ser hur ~~05020100800085~~ tar en näve med mascara och stoppar i sin jackficka. ~~05020100800085~~ går sedan ut ur butiken utan att betala, han greps då av butikskontrollanten. Se vidare rapport från butikskontrollant.

r 1

r 3

TILLGRIPET GODS

Mascara: Isadora 5st á 119kr, Isadora 2st á 139kr, Max factor 5st á 155kr samt Max factor 3st á 120. Total summa 2008kr
Godset återlämnat till butik inget ersättningsanspråk finns.

TVÄNGSMEDEL

Gripet av butikskontrollant 071006 kl. 15.05.

Gripandet provat och fastställt av ~~05020100800085~~ 071006 kl 16.00.

Polismyndighet
Skåne

Enhet
05SULB, Särskild beredningsgrupp

Brottsanmälan

6

Signerad av

Signerad datum

Dokument

[Handwritten signature]

Anmält datum
2008-01-09

Registreringsdatum
2008-01-09

Ovändert från RAR
2008-01-09

Brottsplats
[Handwritten address]

Områdeskod
0502010080002

Brottsid
- Onsdag 2008-01-09 15:50

Brottsbeskrivning
Stöld ifrån restaurang

Brottskod
0888

Antal
1

Involverade personer

Roll

[Handwritten name]

Målsägande

[Handwritten name]

Anmälare

[Handwritten name]

Vittne

[Handwritten name]

Vittne

[Handwritten name]

Misstänkt

[Handwritten name]

Uppgiftslämnare

Involverad personal

Funktion

[Handwritten name]

Anmälningsupptagare

[Handwritten name]

Handläggare (RAR)

[Handwritten name]

FU-ledare (RAR)

Fritext grundensmålan

RB *[Handwritten name]* blev beordrad till Tingsrätten utav LKC eftersom de har gripit man som stulit på *[Handwritten name]*.

BROTET

[Handwritten name] har gått in på *[Handwritten name]* och där tillgripit delar av dagskassan och sedan sprungit från butiken.

OMSTÄNDIGHETER

Kassaapparaten stod placerad uppe på disken inne på restaurangen. Man kan sträcka sig över från butikssidan och nå den med armen. I kassalådan satt nyckeln kvar, detta eftersom personalen haft tekniska problem med den. Restaurangen har två stycken kassaapparater på disken och det var från den kassaapparaten som stod längst in i butiken, som *[Handwritten name]* sträckte sig över för att ta pengarna ur kassalådan.

I Övrigt se vittnesförhör i Durtvä.

TILLGRIPIG GODS

Ca 2371 kr. Detta belopp fattas från kassan efter att det räknat den för dagen. Hela 100kr facket var tomt i kassalådan.

r 1
r 3
r 5
r 7

Enhet
05KJ, Kriminaljour

Distrikt
~~050201008000~~

Anmälningens datum 2007-11-10	Registreringsdatum 2007-11-10	Överförd från RAR 2007-11-10
Brottsplats 050201008000 050201008000		Områdeskod 050201008000

Brottsid
- Lördag 2007-11-10 00:40

Brottsbeskrivning Misshandel	Brottskod 0357	Antal 1
---------------------------------	-------------------	------------

Involverade personer	Roll
050201008000	Målsägande
050201008000	Vittne
050201008000 , 050201008000 , 050201008000	Misstänkt
050201008000	Uppgiftslämnare

Involverad personal	Funktion
050201008000	FU-ledare (RAR)
050201008000	Handläggare (RAR)
050201008000	Anmälningssuppletare

Fritext grundanmälan
Rh ~~050201008000~~ rutinpatrullerade på ~~050201008000~~ gatan då ordningsvakterna påkallade vår uppmärksamhet.

BROTET

Den misstänkte har utdelat ett slag som träffade målsägande vid höger öga/näsa. Detta så att smärta uppstod.

OMSTÄNDIGHETER

- Målsägande stod och pratade med den misstänkte vid ~~050201008000~~ gatan 2 utanför natklubben ~~050201008000~~. r 1
- Målsägande upplevde den misstänkte som mycket trevlig och när de skulle skaka hand för att avsluta samtalet så slår den misstänkte plötsligt målsägande rakt i ansiktet. r 3
- Den misstänkte slår med höger hand och knuten näve och slagot träffar målsägande över höger öga och näsrot. r 5
- Målsägande vacklar till och tar sig mot ansiktet efter slaget, detta eftersom det gjorde så ont. r 7
- När målsägande tittar upp igen ser han den misstänkte springa iväg och att någon, förmodligen ordningsvakterna, jagar efter den misstänkte. r 9
- Sen kommer polisen. r 11

(0)

~~Personen~~ uppger att säljaren hade talat svenska med afrikansk brytning.

ERSÄTTNINGSYRKANDE

Besvaras senare.

Rb ~~Personen~~ på ~~Personen~~ körde in på ~~Personen~~ Blocket. Då kom ~~Personen~~ ~~Personen~~ fram till radiobilen och berättade att en person precis har försökt sälja ~~Personen~~ stulna i-pod till ~~Personen~~. Person fanns kvar på platsen.

BROTET

~~Personen~~ misstänks för att ha stulit ~~Personen~~ iPod eller på annat sätt haft befattning med den stulna iPoden.

OMSTÄNDIGHETER

~~Personen~~ sambo hade under kvällen sett en annons på Blocket på en iPod som hon tyckte liknade den som hade stulits från ~~Personen~~ dagen innan. ~~Personen~~ hade då ringt upp annonsören och bestämt träff med säljaren, ~~Personen~~. De träffas på ~~Personen~~ i ~~Personen~~ och ~~Personen~~ ser direkt att det är hans egen iPod som ~~Personen~~ vill sälja. I samma stund kör rb ~~Personen~~ in på ~~Personen~~ och ~~Personen~~ går fram och frågar om hjälp.

~~Personen~~ har kommit till platsen i pb ~~Personen~~.
Se vidare målsägandeförhör i DurTvå.

TVÄNGSMEDEL

Beslut om hämtning till förhör av p.kom ~~Personen~~ 2008-03-13 kl 21.15.

Beslut om reell husrannsakan i pb ~~Personen~~ för att eftersöka ytterligare delar till iPoden av p.kom ~~Personen~~

Husrannsakan i bilen utförd av pa ~~Personen~~ ~~Personen~~ kl 21.25. Inget ytterligare anträffat i bilen.

Den tillgripna iPoden togs i beslag efter beslut av p.kom ~~Personen~~ 2008-03-13 kl 21.15. Detsamma gäller originalkartongen till iPoden som målsäganden hade med sig.

Polismyndighet
Skåne

Enhet
05KJ, Kriminaljour

9

Signerad datum

Dåtid
[Handwritten signature]

Anmält datum 2008-03-22	Registreringsdatum 2008-03-22	Överförd från RAR 2008-03-22
Brottsplats <i>[Handwritten address]</i>		Områdeskod 05020100800

Brottsid
Lördag 2008-03-22 - Lördag 2008-03-22 13:48

Brottsbeskrivning	Brottskod	Antal
Stöld i butik	0853	1
Involverade personer	Roll	
<i>[Handwritten name]</i>	Målsägande	
<i>[Handwritten name]</i>	Anmälare	
<i>[Handwritten name]</i>	Vitne	
<i>[Handwritten name]</i>	Misstänkt	
<i>[Handwritten name]</i>	Misstänkt	
<i>[Handwritten name]</i>	Uppgiftslämnare	
Involverad personal	Funktion	
<i>[Handwritten name]</i>	Handläggare (RAR)	
<i>[Handwritten name]</i>	Anmälningsupptagare	

Frittord grundenmälan
INLEDNING

RB *[Handwritten name]* och RB *[Handwritten name]* mfl beordras till platsen med anledning av stöld ur butik på *[Handwritten address]* i *[Handwritten address]*.

BROTTET

Okänd/okända gärningsman/män har olovligen tillgripit okänd summa kontanter ur *[Handwritten name]* kassalåda, genom att trycka in knappfunktionen kassalådsöppning när personalen befann sig inne i beredningsrummet.

OMSTÄNDIGHETER

- [Handwritten name]* har sin affärslokal på *[Handwritten address]* i *[Handwritten address]*. r 1
- Butiken består av en butiksdel med kylar och smörgåsdiskar som ligger i direkt anslutning till butiksentrén. Kunder har inte fri tillgång till ytorna bakom diskarna utan personalen betjänar kunderna över disk. r 3
- I rummet intill finns beredningsrummet där personalen gör smörgåstårter med mera. Mellan de två rummen finns en dörr som var stängd under stöldtillfället. Personalen i butiken uppger att de kan höra om någon öppnar r 5
- r 7

Polismyndigheten i
Skåne

ANMÄLAN

1

ARKIVEXEMPLAR
2008-03-05 21.40
Sida: 1

Anm.upptagande p-mynd: SKÅNE Dnr:
Enhet: 20PKCMALMÖ Myndighetskod: 1200 Dnr annan p-mynd:
Anmälningdatum: 2008-03-05 kl: 20.05 Anmälningssätt: Kontakt Center
Upptagen av: Ass
Inskrivnen av: Ass
Inskrivnen: 2008-03-05 kl: 20.05 Handl. p-mynd: SKÅNE
Enhet: 20PKCMALMÖ

BROTTSPLATS

Områdeskod: 05040300800999

VIA MOBILTELEFON, ,

MALMÖ TINGSRÄTT

Avd

Ink 2008-03-28

BROTSTID

Onsdag 2008-03-05 kl 19.36

Akt

Aktbil

BROTT/HÄNDELSE

Olaga hot

Brottskod	Ant
0406	1

SAMMANDRAG

MÅLSÄGANDE:

MISSTÄNKT:

Malmö åklagarkammare

ANMÄLARE:

ÖVRIGT:

2008-03-10

Fritext

VITNE:

UTPEKAD:

Ärende nr
Handling nr

BILAGOR:

FRITEXT

BROTDET

har hotat i sms meddelanden och i telefonsamtal genom att skriva "...du kommer begravas jävligt ung om du inte tar bort ditt misstag" och i telefon skrika "...du är en liten pygme, det är inte särskilt svårt att avliva dig".

OMSTÄNDIGHETER

och läser tillsammans på och har gjort så i ett och ett halvt års tid. är väldigt tyst och la inte märke till honom förrän i september 2007. Eftersom han verkade ensam frågade om han ville vara med i deras grupp. har knappt pratat med

Den 4/3-08 kl 20:25 fick ett sms från mobiltelefon där det stod "Jag älskar dig trots allt men du måste ta bort ditt misstag". förstod inte vad det handlade om och trodde att någon hade skickat

Po Malmö
Box
205 90 MALMÖ
Tfn: 114 14
E-post:

Besöksadress:
Handläggande enhet: Kriminaljour

ARKIV

